

Dinsdag 5 oktober 1915.

Toen ik gisteren avond in den grooten bazaar trad, op den hoek van den Steenweg en de Elisabethlaan, stonden daar aan het stel met fotografieën van alle kleur, in alle mogelijke lijsten, twee simpele Feldgrauen. De eene hield een foto zonder kaderken in de hand, de ander zag toe: "Wie viel?" vroeg de eerste.

"Ein Frank, fünf und neunzig," antwoorde de winkeljuffrouw, als ware ze van hun land geweest.

Het was een zicht van het Gravenkasteel, donker scherp geteekend, zonder dat blikkentergend hemelblauw en dat roze van een opgaande of nederdalende zon achter de gebouwen, dat de meeste goedkoop te veil gestelde fotografieën wanstaltig kenschetst. Het werd betaald, in een papier gewikkeld, met een touwtje verzekerd en de twee vertrokken er mede, het als slechts voorloopig in de hand houdend.

"Ze kiezen allen het Gravenkasteel," zegt de verkoopster, "die soldaten, allemaal."

"Het is niet verwonderlijk, iets zoo heerlijk als een ruïne uit de middeleeuwen," antwoord ik.

"Daarom bekreunen ze zich weinig, maar... ge weet, dat er nu zestig duizend krijgsgevangenen in zitten."

"Zestig duizend! Sedert wanneer?" vraag ik dom, verbaasd, half geloovig reeds ook ik, "daar weet niemand iets van hier."

De bestelster lacht sluw en zegt: "Dat wordt hun hier wijsgemaakt of ze maken het moedwillig aan hun familie en vrienden wijs. Ze zenden dat naar huis. Het Gravenkasteel is een vesting, daar moeten immers gevangenen in zitten.'

"Hoe weet ge dat?"

"Ze vertellen 't hier."

Toen mijn boodschap gedaan was, kwamen er weder twee binnen en mij omkeerend op den drempel, zag ik ze reeds zoeken op het stel, waarschijnlijk ook naar een photo van de ruïne met de zestig duizend krijgsgevangenen.

Bekendmaking 5 oktober '15.

De stad Lokeren is gestraft geworden, omdat de werklieden weigeren voor de duitsche overheid te werken. Niemand mag de stad verlaten. Alle woningen moeten om zes uur gesloten zijn. Er mag geen markt gehouden worden.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)